

STRATEGIA DE AUDIT A CURȚII DE CONTURI PE ANII 2022-2024

Cuprins:

Preambul	3
Obiective strategice	4
Mandatul de audit	5
Resurse disponibile	7
Resurse umane	7
Resurse de timp	7
Resurse informaționale	8
Priorități generale	9
Priorități pe tipuri de audit	10
Auditul financiar	10
Auditul de conformitate	11
Auditul performanței	12
Combaterea fraudei și corupției	14
Implementarea strategiei	15
Impactul	17
Riscurile de implementare a strategiei	18
Monitorizarea	19

PREAMBUL

Curtea de Conturi a Republicii Moldova (CCRM) este Instituția Supremă de Audit (ISA) a statului care contribuie la buna guvernare și bunăstare a cetățenilor, prin efectuarea unor misiuni de audit independente, credibile, transparente și de o calitate înaltă.

Art.133 din Constituția Republicii Moldova fundamentează Curtea de Conturi în calitatea sa de instituție de audit cu un mandat suficient de larg, ce exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice, rezultatele activității fiind raportate anual Parlamentului.

De la crearea sa, instituția noastră și-a dorit să aducă în mod continuu îmbunătățiri activității pe care o desfășoară, parcurgând calea reformării de la o structură de control financiar la o Instituție Supremă de Audit. Rolul Curții de Conturi este strâns legat de promovarea responsabilității, a corectitudinii și a celor mai bune practici în gestionarea finanțelor publice.

Viziune - în calitate de instituție independentă de audit public extern, contribuim la fortificarea bunei guvernări, fiind **o voce credibilă a schimbării spre bine în viața cetățeanului**.

Misiune - prin promovarea transparenței și responsabilității în domeniul managementului finanțelor publice, urmând cursul inovației și accesibilității informațiilor prezentate, vom evalua continuu dacă fondurile publice sunt gestionate regulamentar și aduc plus-valoare.

Valori - prin coliziunea principiilor fundamentale de activitate și a experienței acumulate în calitatea noastră de Instituție Supremă de Audit, în noua perioadă strategică ne vom ghida de următoarele valori:

relevanță, evaluând domeniile de interes major pentru cetățean și adaptându-ne prompt la realitatea existentă;

profesionalism, sporind accesibilitatea rezultatelor misiunilor de audit și contribuind la dezvoltarea competențelor profesionale specifice tipurilor de audit realizate;

impact, prezentând veridic realitățile existente în domeniile auditate, intervenind cu recomandări oportune menite să aducă îmbunătățiri;

respect, promovând un climat de încredere și înțelegere că fiecare angajat este important și activitatea fiecăruia este apreciată la justa valoare.

OBIECTIVE STRATEGICE

Strategia de audit a Curții de Conturi pe anii 2022-2024 este elaborată pornind de la rolul Curții în calitate de Instituție Supremă de Audit care exercită controlul asupra modului de formare, administrare și întreținere a resurselor financiare publice și a patrimoniului public, prin realizarea auditului public extern în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit, rolul și scopul acesteia fiind consfințite în Constituția Republicii Moldova și în Legea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07 decembrie 2017.

Strategia conține direcțiile generale ale activității de audit, inclusiv pe principalele tipuri de audit. Rolul Strategiei este de a prioritiza activitățile de audit în baza domeniilor de risc și de interes sporit pentru cetățeanul de rând.

Strategia de audit pe anii 2022-2024 marchează totodată implementarea Strategiei de Dezvoltare a Curții de Conturi pentru perioada 2021-2025, care se concentrează pe următorii piloni strategici:

- **PILONUL I:** Contribuirea la buna gestiune a banilor publici prin creșterea impactului activității de audit;
- **PILONUL II:** Dezvoltarea durabilă a Curții de Conturi pentru asigurarea auditurilor de înaltă calitate;
- **PILONUL III:** Îmbunătățirea comunicării cu părțile interesate pentru sporirea impactului activității Instituției Supreme de Audit.

Astfel, în scopul creșterii impactului activității de audit, Curtea a stabilit pentru perioada de referință următoarele obiective strategice, care rezultă din Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2021-2025:

- consolidarea planificării activității de audit bazate pe analiza riscurilor;
- sporirea capacităților de exercitare a auditului performanței;
- dezvoltarea în continuare a auditului financiar;
- dezvoltarea capacităților de efectuare a auditului conformității cu abordarea ariilor cu risc major;
- sporirea eficienței comunicării și a calității rapoartelor de audit;
- Sporirea calității și a nivelului de implementare a recomandărilor de audit etc.

MANDATUL DE AUDIT

Art. 133 alin.(1) din Constituție identifică mandatul general al CCRM, iar legea organică îl amplifică și oferă detalii cu privire la aria și instrumentele de realizare a mandatului, la funcțiile și atribuțiile participanților la procesul de planificare și realizare a acestuia etc.

În conformitate cu art.31 din Legea nr.260/2017, Curtea de Conturi efectuează următoarele tipuri de audit: audit financiar, audit al conformității și audit al performanței.

Curtea de Conturi este **obligată** să efectueze anual auditul financiar al:

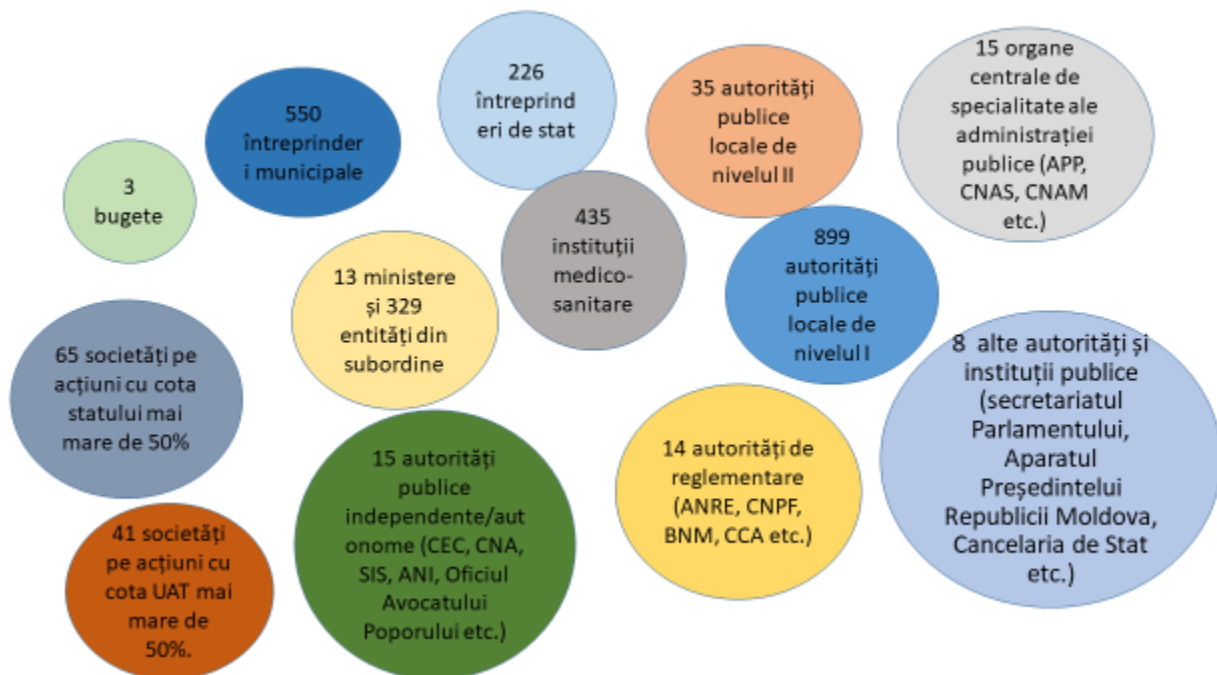
- raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat în anul bugetar încheiat;
- raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul bugetar încheiat;
- raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul bugetar încheiat;
- rapoartelor ministerelor privind executarea bugetelor în anul bugetar încheiat.

Astfel, Curtea de Conturi:

- este Instituția Supremă de Audit a Republicii Moldova, care își realizează mandatul constituțional prin efectuarea auditului public extern în conformitate cu standardele internaționale ale ISA;
- are dreptul de a verifica toate activitățile financiare și administrative, alte activități, programele și proiectele gestionate de către entități, inclusiv procesul de vânzare, de privatizare sau de concesionare a activelor și veniturilor obținute din acestea;
- are dreptul de a audita utilizarea resurselor financiare publice de către orice beneficiar, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și de către partidele politice;
- este împuternicită să efectueze toate tipurile de audit: financiar, de conformitate și de performanță;
- are dreptul să efectueze auditul financiar la întreprinderi de stat și municipale, la societățile comerciale al căror capital social aparține în întregime statului sau unității administrativ-teritoriale, sau cel puțin jumătate din capitalul social;
- își determină de sine stătător prioritățile sale anuale și triennale. Este liberă de instrucțiuni sau ingerințe ale autorităților legislative sau executive în alegerea aspectelor de audit, în planificarea, organizarea și raportarea acestora. Intervenții din partea Parlamentului în activitatea CCRM pot avea loc doar în modul stabilit de art.6 alin.(5) din Legea

nr.260/2017, conform căruia „Parlamentul este în drept să solicite, prin hotărâre, Curții de Conturi efectuarea unor misiuni de audit public extern”.

Art.133 din Constituția Republicii Moldova fundamentează rolul Curții de Conturi în calitatea sa de instituție de audit cu un mandat suficient de larg, ce exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare publice, rezultatele activității acesteia fiind raportate anual Parlamentului.

Curtea de Conturi dispune de un proces de planificare comprehensiv, care permite sporirea impactului activității de audit public extern prin implementarea unui sistem coerent de prioritizare a activităților în baza domeniilor cu risc și interes sporit pentru părțile interesate. Acest proces favorizează elaborarea programelor anuale și multianuale de audit performante, dar și asigurarea răspunsului oportun la așteptările guvernantei și ale publicului larg.

RESURSE DISPONIBILE

Curtea de Conturi este în permanentă dezvoltare și schimbare, este orientată spre creșterea nivelului de calitate al activității desfășurate, dispunând pentru aceasta de resurse umane, materiale, informaționale și financiare limitate.

Resurse umane

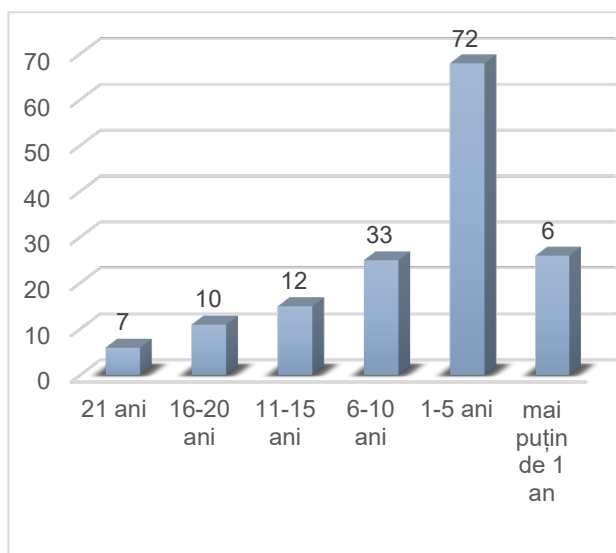
Curtea de Conturi își desfășoară activitatea prin personalul cu atribuții de audit public, personalul de specialitate și personalul tehnic, în număr total de 160 de unități, care rămâne neschimbat din anul 2011. Din totalul efectivului angajat, 112 sunt auditori publici externi.

Personalul Curții de Conturi are pregătire în următoarele domenii: contabilitate - 38 (27%), juridică - 31 (22%), economie - 28 (20%), finanțe - 18 (13%), TI și inginerie - 7 (5%), alte domenii - 18 (13%).

Peste 23,6% din angajații CCRM dețin o experiență de activitate în cadrul instituției de la 6 până la 10 ani, alte 20,7% dețin o experiență de mai mult de un deceniu.

În ultimii ani, se păstrează tendința privind încadrarea preponderentă a personalului din grupa de vârstă cuprinsă între 30 și 40 de ani (57 de angajați, sau 41%). Vârsta medie a angajaților constituie 46 de ani.

În scopul asigurării unui nivel înalt de calitate al activității de audit, Curtea de Conturi a implementat sistemul de certificare a auditorilor publici, urmare a căruia 76% din angajații cu atribuții de audit au fost certificați. Având în vedere tendințele internaționale ale auditului public extern, Curtea va acorda o atenție deosebită elaborării și inițierii procedurilor necesare pentru implementarea cadrului competențelor profesionale ale auditorului din sectorul public, inclusiv în detectarea și evaluarea indicilor riscurilor de fraudă și corupție.

Resurse de timp

Pornind de la faptul că un angajat cu atribuții de audit activează pe parcursul anului, în medie, 220 de zile lucrătoare (250 de zile lucrătoare anuale - 30 de zile lucrătoare de concediu), bugetul de timp anual care poate fi alocat pentru realizarea activității de audit, per total pe instituție, este de circa 23 mii zile/om. Concomitent, ținând cont de resursele de timp necesare pentru instruirea personalului cu atribuții de audit, inclusiv în contextul certificării, realizarea unor misiuni de audit

ad-hoc (solicitate de Parlament, societatea civilă, partenerii de dezvoltare etc.) sau misiuni de follow-up, dar și probabilitatea existenței concediilor de boală, resursele de timp pasibile activității de audit vor fi planificate cu o rezervă de 10-15%. Astfel, bugetul anual de timp destinat efectiv pentru activitatea operațională va constitui circa 19,6 mii zile/om (186 zile per angajat), dintre care 4,8 mii zile/om (circa 25%) vor fi alocate pentru realizarea auditurilor financiare obligatorii.

Resurse informaționale

Utilizarea tehnologiilor informaționale în activitatea de audit va produce schimbării în cadrul Curții de Conturi, respectiv, vor fi înregistrate mai multe succese în activitatea operațională.

CCRM dispune de 20 licențe pentru utilizarea Sistemului Informațional Automatizat *MkInsight*, destinat managementului misiunilor de audit prevede toate etapele auditului (planificarea, realizarea, raportarea), inclusiv planificarea anuală și monitorizarea implementării recomandărilor de către entitățile auditate.

Utilizarea de către angajați a soluțiilor software specializate în activitatea de audit va contribui semnificativ la sporirea calității procesului de planificare și executare a misiunii de audit, inclusiv la implementarea managementului timpului, dar, ceea ce este cel mai important - va contribui la sporirea calității și eficienței activității de audit.

PRIORITĂȚI GENERALE

În ultimii ani, părțile interesate - societatea și Parlamentul Republicii Moldova, au indicat că au nevoie să li se furnizeze mai frecvent informații cu privire la conformitatea și performanța gestionării fondurilor publice. Aceste tipuri de audituri permit evaluarea legalității utilizării fondurilor publice de către autoritățile publice, dar și a rezultatelor obținute de acestea, prin raportul costuri - beneficii aduse cetățenilor țării.

Curtea mizează că prin intermediul strategiei de majorare a numărului misiunilor de audit al conformității și performanței se va aduce plusvaloare activității de audit, contribuind la eficientizarea cheltuielilor fondurilor publice și la îmbunătățirea serviciilor oferite de instituțiile statului. Concomitent, se va pune accent pe relevanța tematicilor selectate spre auditare reieșind din preocupările cetățenilor, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova.

Desfășurarea activității doar în conformitate cu ISSAI și cu bunele practici, va contribui la consolidarea unui audit public extern durabil în Republica Moldova, pentru a asigura îmbunătățirea administrației publice și a bunei guvernante, în contextul reformei administrației publice și strategiei de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

PRIORITAȚI PE TIPURI DE AUDIT

Auditul financiar

Auditul financiar reprezintă o activitate independentă realizată în vederea obținerii unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu conțin denaturări semnificative ca urmare a fraudei sau erorii, activitate ce se finalizează cu exprimarea unei opinii cu privire la faptul dacă situațiile financiare sunt prezentate, din toate punctele de vedere semnificative, conform cadrului normativ aplicabil de raportare financiară. Obiectivul principal este obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la măsura în care situațiile financiare în ansamblu nu conțin denaturări semnificative cauzate de fraude sau erori și emiterea unei opinii de audit.

Scopurile de bază urmărite:

- contribuirea la consolidarea bunelor practici de evidență și de raportare financiară în entitățile publice, precum și la promovarea continuă a reformelor necesare, inclusiv în aspectul îmbunătățirii raportării financiare a bugetului de stat;
- menținerea progreselor în realizarea auditurilor financiare în conformitate cu standardele internaționale ale INTOSAI;
- optimizarea resurselor umane și de timp alocate auditurilor, astfel ca să putem oferi asigurarea rezonabilă privind performanța financiară și situația financiară ale entităților publice.

Realitatea desfășurării anuale a misiunilor de audit financiar asupra componentelor bugetului public național, cât și asupra situațiilor financiare consolidate a ministerelor (3+13) constituie o obligație normativă stabilită prin Legea nr.260/2017.

Această prevedere este condiționată inclusiv de bunele practici existente la nivelul statelor, comparabile din punctul de vedere al dezvoltării și tendințelor existente în sectorul public. În calitate de pas următor în acest proces, îl constituie crearea și implementarea de către entitățile responsabile a cadrului normativ de raportare financiară, capabil să reglementeze procesul de consolidare a bugetului public național.

Din perspectiva angajamentelor asumate de Republica Moldova prin prevederile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, implementarea unui asemenea cadru menit să asigure reglementarea normativă a mecanismelor de consolidare a rapoartelor financiare reprezintă o activitate pe termen lung. Argumentarea invocată de autoritățile naționale punctează că implementarea treptată a standardelor de contabilitate este mai eficientă decât implementarea integrală.

Prin urmare, este necesar să se elaboreze toate standardele, iar aprobarea și implementarea acestora să se efectueze treptat, în conformitate cu prioritățile stabilite, asigurând dezvoltarea sistemelor informaționale aferente și instruirea contabililor din sectorul public.

Având în vedere cele expuse, Curtea de Conturi, prin intermediul auditurilor sale, urmează să evalueze progresele realizate de autoritățile publice implicate în acest proces, asigurând totodată, pe această perioadă, realizarea continuă a auditurilor financiare 3+13, pentru a fortifica disciplina financiar-bugetară în sectorul public.

Auditul de conformitate

În realizarea auditului de conformitate, Curtea de Conturi va desfășura o activitate independentă în vederea constatării faptului dacă sistemul, procesele și operațiunile entităților publice auditate sunt în conformitate cu legislația, reglementările și autoritățile care le guvernează, finalizată cu emiterea unei concluzii asupra acestora.

Scopurile de bază urmărite:

- identificarea punctelor slabe și abaterilor de la cadrul normativ, înaintând propuneri de remediere și evitare a repetării acestora pe viitor;
- evaluarea conformității procedurilor și proceselor existente în sistemul public, acordând atenție deosebită domeniilor afectate de riscuri de fraudă sau încălcări frecvente ale legislației;
- promovarea transparenței și principiilor legalității, menite să elucideze factorii care favorizează fenomenele frauduloase în utilizarea fondurilor publice.

Pentru a asigura actualitatea și relevanța în societatea moldavă, activitatea de audit a Curții de Conturi urmează a se ajusta spre evaluarea conformității fenomenelor și proceselor existente în sistemul public, auditând aspecte de interes, precum: parteneriatele public-private, gestionarea resurselor financiare în conformitate cu scopurile și obiectivele setate etc.

În acest sens, intenția CCRM este de a spori ponderea misiunilor de audit al conformității desfășurate anual sau menținerea acestora, cel puțin, la nivelul planificat pentru anul 2020, selectând subiectele și ariile de audit pe baza unei evaluări a riscului și a domeniilor de interes pentru legiuitor și partenerii de dezvoltare a țării.

Pentru următoarea perioadă strategică, ne propunem să ne aliniem la tendințele stabilite la nivel internațional, cât și la intențiile asumate de instituțiile supreme de audit omoloage.

O atenție deosebită urmează a fi oferită domeniilor de interes major pentru cetățean, cu riscuri înalte de fraudă sau încălcări frecvente ale legislației, precum: achizițiile publice, subsidiile, regularitatea exercitării de către autoritățile publice a atribuțiilor delegate, conformitatea prestării serviciilor publice cetățenilor, APL etc.

Auditul performanței

Auditul performanței reprezintă o evaluare independentă, obiectivă și fiabilă a faptului dacă întreprinderile, sistemele, operațiunile, programele, activitățile sau organizațiile guvernamentale funcționează în conformitate cu principiile economiei, eficienței și eficacității și dacă există loc de îmbunătățire finalizat cu emiterea unei concluzii de audit.

Auditul performanței depășește practicile tradiționale de verificare doar a conturilor. Auditul respectiv este modul prin care contribuabilii, organele legislative, cetățenii și mass-media pot să obțină detalii cu privire la funcționarea și rezultatele diferitor activități guvernamentale.

Curtea de Conturi deține un mandat larg pentru realizarea auditului performanței. Misiunile de audit al performanței oferă celor care plătesc taxe și impozite o evaluare clară cu privire la modul în care sunt cheltuiți banii lor, de asemenea contribuie la îmbunătățirea gestiunii instituțiilor publice și la reducerea riscurilor ca resursele publice să fie utilizate ineficient.

Scopurile de bază urmărite:

- dezvoltarea și implementarea mecanismelor de consolidare a capacității de realizare a auditului performanței, oferind atenție deosebită aspectelor ce țin de specializarea resurselor umane implicate;
- furnizarea misiunilor calitative de audit al performanței, pentru a contribui la eficientizarea cheltuielilor publice și îmbunătățirea serviciilor oferite de instituțiile statului.

Prin realizarea acestui tip de audit, Curtea își propune să ofere răspunsuri la astfel de întrebări, precum: s-a adăugat valoare?; s-a îmbunătățit performanța?; este posibil ca banii să fie cheltuiți mai bine sau mai înțelept?

Totodată, prin realizarea acestui tip de audit, Curtea propune să concentreze resursele de audit limitate asupra domeniilor care au impact major asupra vieții cetățenilor. Îmbunătățirea administrării resurselor publice prin contribuirea la sporirea responsabilității și transparenței autorităților publice va fi, de asemenea, unul dintre domeniile principale pe care trebuie să se concentreze.

Orientarea auditului performanței este mai largă decât managementul financiar și poate acoperi furnizarea eficientă a serviciilor publice sau administrația publică, per general, reieșind din specificul acestui tip de audit, cât și al așteptărilor generale ale societății.

În acest sens, se consideră necesar a spori ponderea misiunilor de audit al performanței desfășurate anual, selectând subiectele și ariile de audit pe baza unei evaluări a riscului și a domeniilor de interes pentru societate.

Pentru următoarea perioadă strategică, ne propunem să ne aliniem la tendințele stabilite la nivel internațional, cât și la intențiile asumate de către instituțiile supreme de audit omoloage. În acest sens, CCRM se va reorienta spre auditarea performanței programelor naționale elaborate în

scopul realizării Obiectivelor de dezvoltare durabilă, axându-se totodată asupra evaluării eficienței gestiunii fondurilor publice de către autoritățile înzestrate de atribuții în acest sens.

O atenție deosebită urmează a fi oferită domeniilor de interes major pentru cetățean, domenii în care, în ultimii ani, autoritățile publice au investit mijloace substanțiale în TIC, urmărind scopul obținerii valoare pentru bani/performance din utilizarea fondurilor publice și administrarea serviciilor. În această ordine de idei, managementul entităților publice necesită a fi ajutat în vederea conștientizării posibilităților de optimizare și eficientizare a investițiilor în domeniul TIC, pentru atingerea scopurilor propuse și acest suport poate fi oferit de CCRM prin realizarea auditului TI și oferirea recomandărilor privind dezvoltarea și modernizarea SI.

Prioritățile strategice în auditul performanței vor fi orientate spre îmbunătățirea activității autorităților și instituțiilor publice, prin evaluarea performanței resurselor gestionate, accentul fiind pus pe:

- domeniul social, în special pe asigurarea medicală, protecția socială și educație;
- domeniul economic, în special parteneriatul public-privat; privatizarea proprietății publice, gestiunea întreprinderilor municipale și de stat etc.;
- domeniul mediului, în special calitatea apei, solului, aerului și managementul dezastrelor și calamităților;
- domeniul TI, îndeosebi pe modul de gestionare și eficacitate a proiectelor de digitalizare a serviciilor și proceselor în sectorul public, asigurarea interoperabilității și eficientizării schimbului de date între sistemele informaționale în sectorul public etc.

COMBATEREA FRAUDEI ȘI CORUPȚIEI

În vederea implementării prezentei Strategii de audit, ne propunem în cadrul misiunilor de audit realizate, indiferent de tip, să identificăm și să sesizăm imediat autoritățile de resort și organele de drept asupra suspiciunilor de fraudă și corupție.

Astfel, în cadrul misiunilor de audit se va ține cont de procedurile interne de identificare și documentare de către auditori a cazurilor de suspiciune de fraudă și corupție, precum și se vor dezvolta capacitățile de identificare și documentare a suspiciunilor respective.

La fel, ne propunem să îmbunătățim conlucrarea și comunicarea cu organele de investigare în abordarea cazurilor de suspiciune de fraudă și corupție. În acest scop, vom spori cunoștințele și abilitățile auditorilor noștri în contextul abordării elementelor de fraudă și corupție, conform standardelor internaționale în domeniu.

IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Prezenta Strategie va constitui un punct de referință pentru întocmirea coerentă a programelor anuale de audit, având în vizor trendurile și schimbările care pot interveni în deciziile instituțiilor statului. Pentru a asigura implementarea cu succes a Strategiei, este oportună repartizarea resurselor în funcție de tipurile de audit, în corelare cu importanța acestora în contextul mandatului CCRM (vezi Tabelul alăturat).

Tabel

Ponderea resurselor alocate anual pentru activitatea de bază

<i>Resurse alocate pentru realizarea:</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
<i>Misiuni de audit financiar</i>			
<i>din care:</i>			
<i>- obligatorii</i>	<i>30%</i>	<i>30%</i>	<i>30%</i>
<i>- altele decât cele obligatorii</i>	<i>15%</i>	<i>20%</i>	<i>20%</i>
<i>Misiuni de audit al conformității</i>	<i>45%</i>	<i>45%</i>	<i>40%</i>
<i>Misiuni de audit al performanței</i>	<i>10%</i>	<i>15%</i>	<i>20%</i>
<i>Alte activități*</i>	<i>15%</i>	<i>10%</i>	<i>10%</i>
<i>Total</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

*Alte activități - resurse necesare pentru realizarea unor misiuni de audit ad-hoc (solicitări ale Parlamentului, societății civile, partenerilor de dezvoltare etc.), misiunilor de follow-up, activităților de instruire și certificare.

Reieșind din resursele disponibile, tipul auditului și complexitatea misiunilor, Curtea de Conturi își propune să realizeze anual circa 55-65 misiuni de audit.

De asemenea, în contextul implementării Strategiei vom asigura:

- abordarea în cadrul tuturor misiunilor de audit financiar a unui subiect sau domeniu semnificativ pentru utilizatorii rapoartelor de audit, de exemplu, reforma administrației publice, salarizarea etc.;
- planificarea anuală realistă a activității de audit reieșind din resursele disponibile și respectarea termenelor de realizare a misiunilor de audit planificate;
- la elaborarea programelor anuale de audit, vom prevedea o rezervă de resurse de la 15% (2022) la 10% (2024) anual, pentru a asigura, în caz de necesitate, flexibilitatea resurselor, realizarea misiunilor de audit ad-hoc, misiunilor de follow-up, certificarea pe parcursul anului 2022 a personalului cu atribuții de audit etc.

Pentru implementarea Strategiei, precum și la elaborarea Programelor anuale de audit se va ține cont de următoarele:

a) principii cu caracter general:

- independența, imparțialitatea și obiectivitatea formulării propunerilor, potrivit cărora selectarea activităților de audit și a entităților nu a depins de interese externe sau de orice alt tip de interese de grup, efectuându-se în mod imparțial;
- caracterul realist, ce presupune includerea în program a acelor acțiuni de audit care pot fi realizate cu resursele disponibile ale fiecărei Direcții generale de audit. În acest sens, se va efectua evaluarea resurselor umane existente la nivelul direcțiilor de audit sau al subdiviziunilor teritoriale;

b) aspecte și elemente specifice:

- atribuțiile ce îi revin Curții de Conturi, potrivit Legii;
- sectoarele/domeniile cu grad sporit de risc;
- modificările legislației privind unele măsuri organizatorice sau privind administrația publică;
- experiența în activitatea de audit acumulată anterior de Curtea de Conturi;
- dimensiunea și structura în ansamblu a sectorului supus verificării și a anumitor domenii specifice din cadrul acestuia;
- solicitările sau inițiativele cu caracter general formulate de Parlamentul Republicii Moldova;
- sesizările și petițiile adresate Curții de Conturi de persoane fizice și juridice, inclusiv informațiile din mass-media sau din alte surse;
- evaluarea resurselor materiale și umane disponibile la nivelul direcțiilor de audit și altele.

IMPACTUL

Prin implementarea acțiunilor prevăzute în prezenta Strategie, tindem să oferim evaluări corecte și obiective asupra gestiunii responsabile și eficiente a fondurilor publice de către entitățile auditate. Realizând misiuni de audit în corespundere cu înaltele așteptări ale societății, cât și cu bunele practici general acceptate, ne propunem să scoatem în lumină fenomenele frauduloase existente, participând la promovarea climatului de integritate în țară. Sarcina auditorilor constă nu doar în identificarea eșecurilor comise de entitățile auditate, dar și în oferirea consultanței independente și obiective, prin înaintarea de recomandări perceptibile și cu impact real, bazate pe analiza sistemului, astfel contribuind la îmbunătățirea calității deciziilor, care, în final, vor consolida buna guvernare și vor aduce o diferență în viața cetățenilor.

Implementarea consecventă a Strategiei ne va ajuta:

- să înțelegem mai bine așteptările părților interesate și să răspundem acestora în timp util și fără a ne compromite independența;
- să dezvoltăm și să aprobăm programe anuale de audit, astfel ca să răspundem în mod adecvat la problemele-cheie care afectează societatea;
- să evaluăm riscurile în schimbarea mediului de audit și să răspundem acestora prin activități relevante, care vor veni să înlăture deficiențele de evidență și raportare financiară și să prevină fraudă și corupția.

La fel, vom contribui în continuare la fortificarea încrederii în activitatea noastră, pentru a deveni o voce credibilă în revigorarea sectorului public, inclusiv prin solicitarea opiniei părților interesate asupra activității noastre.

RISCURILE DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI

Riscurile aferente implementării prezentei Strategii pot fi atât interne, cât și externe și pot afecta buna realizare a obiectivelor stabilite, precum și pot periclita obținerea rezultatelor scontate. Potențialele riscuri majore se rezumă la:

- insuficiența și imperfecțiunea normelor metodologice aferente cadrului de raportare financiară în sistemul bugetar;
- nerespectarea calendarului bugetar, respectiv, neaprobarea în termenele stabilite a Rapoartelor Guvernului, precum și a rapoartelor financiare anuale ale ministerelor;
- elaborarea unor programe anuale de audit neargumentate, complexe și neechilibrate;
- realizarea misiunilor de audit necalitative și irelevante.

Pentru realizarea unui management coerent al riscurilor identificate, ne propunem:

- să definim gradul de toleranță/nivelul acceptabil de expunere la riscuri;
- să evaluăm probabilitatea ca riscurile să se materializeze, să stabilim impactul și expunerea la acesta;
- să stabilim măsurile de control în vederea gestionării și monitorizării riscurilor.

MONITORIZAREA

Procesul de implementare a Strategiei va fi însoțit de monitorizarea periodică a realizării acțiunilor propuse și a rezultatelor obținute, la necesitate fiind operate modificările de rigoare. Despre implementarea Strategiei vom raporta anual, prin includerea unui compartiment separat în Raportul de activitate al Curții de Conturi.

